

3. AGIHAN HASIL PADI BAGI PROJEK LADANG MERDEKA

Lembaga Kemajuan Pertanian Kemubu Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan

1. LATAR BELAKANG

1.1. Lembaga Kemajuan Pertanian Kemubu (KADA) telah memperkenalkan Projek Ladang Merdeka pada tahun 1991 untuk membentuk pengurusan sawah padi secara estet yang lebih cekap dan sistematik. Objektif utama Projek Ladang Merdeka adalah untuk menangani masalah kemiskinan dan tanah sawah terbiar dengan meningkatkan produktiviti pengeluaran hasil padi.

1.2. Projek Ladang Merdeka yang mula beroperasi pada tahun 1992 merupakan penyatuan petak sawah milik peserta yang dipersetujui melalui perjanjian untuk diuruskan oleh KADA secara estet. Petak sawah disusun semula dengan lebih sistematik mengikut saiz yang seragam dengan penambahbaikan infrastruktur pengairan ke arah perusahaan padi secara komersial dan ekonomi.

1.3. Sehingga 31 Disember 2021, sebanyak 16 Ladang Merdeka telah beroperasi dengan keluasan 737.52 hektar melibatkan 2,406 peserta. Butiran lanjut berkaitan Projek Ladang Merdeka adalah seperti dalam **Jadual 3.1**.

JADUAL 3.1
SENARAI PROJEK LADANG MERDEKA

BIL.	JAHAHAN	LADANG MERDEKA	MULA OPERASI (MUSIM/ TAHUN)	KELUASAN TERLIBAT (HA)	BIL. PESERTA (ORANG)
1.	Kota Bharu Utara	Ismail Mulong	1/1992	113.18	489
2.		Tok Lebir	1/1993	9.11	48
3.	Pasir Mas	Meranti	1/1992	44.30	120
4.		Tok Limin	1/1992	14.77	78
5.		Bunut Susu	1/1992	8.93	37
6.		Senor	1/1996	47.55	113
7.		Manan	2/2002	35.91	173
8.		Bakong	1/2004	48.11	103
9.	Tumpat	Cherebu	2/1996	53.15	210
10.		Ana I	1/2000	104.78	359
11.		Teratak Pulai	1/2003	41.36	180
12.		Ana II	2/2003	50.04	126
13.		Ana III	1/2005	42.19	57

BIL.	JAHAHAN	LADANG MERDEKA	MULA OPERASI (MUSIM/ TAHUN)	KELUASAN TERLIBAT (HA)	BIL. PESERTA (ORANG)
14.	Pasir Puteh	Kolam	2/1997	43.18	114
15.		Jelor	1/2005	49.08	118
16.	Kota Bharu Selatan	Jabil	2/2003	31.88	81
JUMLAH				737.52	2,406

Sumber: Senarai Projek Ladang Merdeka, KADA

1.4. Cawangan Pengurusan dan Perladangan, Bahagian Pertanian KADA bertanggungjawab merancang, melaksana, memantau dan menilai program pembangunan Ladang Merdeka daripada peringkat penanaman sehingga agihan hasil padi. Kos operasi Ladang Merdeka didahulukan oleh KADA manakala hasil bersih daripada projek ini akan diagihkan kepada pemilik tanah mengikut peratus milikan tanah masing-masing.

1.5. Mengikut Perjanjian antara KADA dengan Peserta, keuntungan bersih projek (hasil padi) diagih selepas jumlah nilai hasil pengeluaran ditolak dengan jumlah kos pengeluaran dan bayaran perkhidmatan sebanyak 1%. Mengikut Tatacara Pelaksanaan Projek Ladang Merdeka, pengagihan hasil padi tersebut perlu dibuat pada setiap akhir musim penanaman padi. Agihan hasil padi dibuat melalui arahan pembayaran atas nama Pengurus Besar KADA dan seterusnya diagihkan secara tunai kepada peserta. KADA menerima pakai Arahan Perbendaharaan bagi menguruskan agihan hasil padi kepada peserta.

2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Pengauditan ini dijalankan untuk menentukan sama ada agihan hasil padi bagi Projek Ladang Merdeka dilaksanakan mengikut perjanjian, Tatacara Pelaksanaan Projek Ladang Merdeka dan peraturan kewangan yang berkuat kuasa.

3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

3.1. Pengauditan ini dijalankan di Ibu Pejabat KADA meliputi agihan hasil padi Projek Ladang Merdeka bagi tahun 2020 hingga 2021.

3.2. Pengauditan meliputi keseluruhan 24 baucar bayaran tahun 2020 dan 2021 berjumlah RM5.12 juta bagi agihan hasil padi Ladang Merdeka. Pengauditan juga dibuat terhadap hasil padi yang tidak diagihkan kepada peserta berjumlah RM233,162 bagi tahun 2013 hingga 2019.

3.3. Pengauditan dijalankan dengan menyemak rekod dan dokumen berkaitan serta menganalisis data yang diperoleh daripada Sistem Pengurusan Ladang Merdeka. Pengesahan maklumat peserta projek turut dibuat dengan Jabatan Pendaftaran Negara (JPN) melalui sistem myIDENTITY. Temu bual telah diadakan dengan pegawai KADA dan soal selidik melibatkan peserta Projek Ladang Merdeka turut dilaksanakan. Lawatan fizikal dijalankan di enam ladang yang mempunyai bilangan peserta yang tertinggi, iaitu Ladang Merdeka Ismail Mulong, Ladang Merdeka Ana I, II dan III, Ladang Merdeka Teratak Pulai dan Ladang Merdeka Senor.

4. PENEMUAN AUDIT

Pengauditan telah dilaksanakan pada bulan September hingga November 2022. Maklum balas daripada KADA diterima pada 18 Disember 2022, 2 Februari 2023 dan 14 Julai 2023. Perkara yang ditemui serta maklum balas telah dibincangkan dalam Mesyuarat Penutup yang diadakan pada 4 Januari 2023. Penjelasan lanjut bagi setiap penemuan adalah seperti di perenggan 4.1 dan 4.2.

4.1. Agihan Hasil Padi Berjumlah RM4.36 Juta Kepada Wakil Peserta yang Tidak Dapat Disahkan

4.1.1. Mengikut klausa 1.6 perjanjian, KADA perlu menyerahkan hasil padi selepas jumlah nilai hasil pengeluaran ditolak dengan jumlah kos pengeluaran dan bayaran perkhidmatan sebanyak 1%. Klausa 2.7 dan 2.8 perjanjian pula menetapkan pindah milik melalui pusaka tidak menghalang KADA untuk meneruskan urusan Ladang Merdeka. Perjanjian ini mengikat pewaris dan Pentadbir Pusaka, dan/atau Penguasa kedua-dua belah pihak.

4.1.2. Arahan Perbendaharaan 99(g) pula menetapkan tatacara bayaran yang dibuat kepada orang yang lain daripada yang disebutkan namanya dalam baucar. Kuasa yang membenarkan pembayaran tersebut mestilah dicatatkan pada baucar dan disokong dengan surat kuasa wakil dan/atau surat mentadbir pusaka.

4.1.3. Analisis Audit terhadap Senarai Pembahagian Hasil Ladang Merdeka bagi tahun 2020 dan 2021 mendapati **hasil padi berjumlah RM4.36 juta daripada RM5.12 juta telah diagih secara tunai kepada wakil peserta yang tidak dapat disahkan kerana tidak mempunyai surat kuasa wakil atau surat mentadbir pusaka.** Butiran lanjut adalah seperti dalam **Jadual 3.2.**

JADUAL 3.2
AGIHAN HASIL PADI
KEPADA WAKIL PESERTA YANG TIDAK DAPAT DISAHKAN

BIL.	LADANG MERDEKA	TAHUN 2020		TAHUN 2021		JUMLAH KESELURUHAN	
		BIL. AGIHAN	JUMLAH HASIL* (RM)	BIL. AGIHAN	JUMLAH HASIL* (RM)	BIL. AGIHAN	JUMLAH HASIL* (RM)
1.	Ismail Mulong	489	575,351	568	661,668	1,057	1,237,019
2.	Ana 1	469	278,815	385	256,436	854	535,251
3.	Kolam	142	153,588	119	200,519	261	354,107
4.	Senor	163	152,684	165	195,413	328	348,097
5.	Cherebu	232	159,842	201	99,415	433	259,257
6.	Manan	249	115,131	258	118,997	507	234,128
7.	Meranti	172	112,724	166	109,308	338	222,032
8.	Bakong	135	109,488	141	110,357	276	219,845
9.	Teratak Pulau	192	75,255	190	110,890	382	186,145
10.	Ana II	178	87,621	175	90,097	353	177,718
11.	Jabil	103	91,284	102	85,840	205	177,124
12.	Ana III	77	76,379	70	70,896	147	147,275
13.	Jelor	68	11,337	157	87,871	225	99,208
14.	Tok Limin	106	37,487	103	38,838	209	76,325
15.	Bunut Susu	57	24,787	58	23,676	115	48,463
16.	Tok Lebir	53	21,041	48	18,224	101	39,265
JUMLAH KESELURUHAN		2,885	2,082,814	2,906	2,278,445	5,791	4,361,259

Sumber: Senarai Pembahagian Hasil Ladang Merdeka Bagi Tahun 2020 dan 2021

Nota: *Jumlah hasil adalah untuk dua musim bagi satu tahun

4.1.4. Analisis lanjut terhadap Senarai Pembahagian Hasil Ladang Merdeka dan semak silang dengan Sistem myIDENTITY JPN mendapati daripada RM4.36 juta, sebanyak **RM2.20 juta merupakan agihan hasil padi bagi 917 peserta yang telah meninggal dunia**. Bagaimanapun, agihan hasil padi dibuat kepada wakil peserta yang tidak mempunyai surat kuasa wakil atau surat mentadbir pusaka. Butiran lanjut adalah seperti dalam **Jadual 3.3**.

JADUAL 3.3
AGIHAN HASIL PADI KEPADA WAKIL
PESERTA BAGI PESERTA YANG TELAH MENINGGAL DUNIA

BIL.	LADANG MERDEKA	BIL. PESERTA YANG MENINGGAL DUNIA	HASIL PADI TAHUN 2020* (RM)	HASIL PADI TAHUN 2021* (RM)	JUMLAH (RM)
1.	Ismail Mulong	161	291,480	332,031	623,511
2.	Ana 1	166	146,206	139,990	286,196
3.	Kolam	60	85,418	136,649	222,067
4.	Senor	48	84,598	107,448	192,046
5.	Cherebu	88	82,996	61,089	144,085
6.	Bakong	45	61,942	62,410	124,352
7.	Manan	67	57,311	57,311	114,622

BIL.	LADANG MERDEKA	BIL. PESERTA YANG MENINGGAL DUNIA	HASIL PADI TAHUN 2020* (RM)	HASIL PADI TAHUN 2021* (RM)	JUMLAH (RM)
8.	Jabil	30	43,795	41,424	85,219
9.	Teratak Pulau	55	23,148	49,474	72,622
10.	Meranti	33	33,824	33,151	66,975
11.	Ana III	18	31,782	31,782	63,564
12.	Ana II	35	30,522	30,522	61,044
13.	Jelor	37	-	57,955	57,955
14.	Tok Limin	41	18,904	19,079	37,983
15.	Tok Lebir	20	11,664	11,818	23,482
16.	Bunut Susu	13	9,653	9,779	19,432
JUMLAH KESELURUHAN		917	1,013,243	1,181,912	2,195,155

Sumber: Senarai Pembahagian Hasil Ladang Merdeka dan Data Sistem myIDENTITY JPN Bagi Tahun 2020 dan 2021

Nota: *Jumlah hasil adalah untuk dua musim bagi satu tahun

4.1.5. Semakan lanjut mendapati Borang Kebenaran Kepada Wakil bagi mengambil wang hasil padi Ladang Merdeka hanya digunakan mulai tahun 2020 di 14 daripada 16 Ladang Merdeka. Ladang Merdeka Cherebu dan Ladang Merdeka Manan hanya menggunakan borang tersebut mulai tahun 2021. Wakil peserta atau waris akan mengisi borang tersebut semasa menerima agihan hasil padi bagi pihak peserta. Bagaimanapun, kesemua 1,814 borang yang disemak bagi tahun 2020 dan 2021 di 16 Ladang Merdeka tidak diisi dengan lengkap iaitu wakil atau waris tidak mengisi maklumat peserta yang diwakilinya dan jumlah agihan yang diterima serta hubungan dengan peserta.

4.1.6. Perkara ini berlaku disebabkan perjanjian yang lemah kerana tidak memperincikan kaedah agihan hasil padi. Perjanjian tersebut tidak pernah disemak sejak ditandatangani dengan peserta antara tahun 1992 hingga 2005. KADA juga tidak menyediakan Prosedur Operasi Standard (SOP) yang lengkap sejak Ladang Merdeka beroperasi pada tahun 1992. Tiada SOP berkenaan penerimaan agihan hasil padi oleh waris/wakil yang meninggal dunia, pengeluaran surat kuasa wakil atau surat mentadbir pusaka serta prosedur penamaan waris peserta. Selain itu, penyelenggaraan rekod senarai peserta tidak dikemas kini dan kurang pemantauan daripada pihak KADA.

4.1.7. Kesannya, agihan hasil padi sejumlah RM4.36 juta kepada peserta atau wakil peserta yang layak tidak dapat disahkan berikutan tiada surat kuasa wakil atau surat mentadbir pusaka.

Maklum balas KADA yang diterima pada 18 Disember 2022

KADA telah menambah baik Borang Kebenaran Kepada Wakil bagi mengambil wang hasil padi Ladang Merdeka dengan memasukkan perakuan penerima dan senarai dokumen sokongan. Di samping itu, KADA dalam peringkat perbincangan dalaman untuk membangunkan Sistem Pengurusan Ladang Merdeka dan SOP Ladang Merdeka masih dalam proses pemurnian untuk dibentangkan dalam Mesyuarat Pengurusan Tertinggi KADA. Selain itu, pembaharuan perjanjian akan dibuat secara berperingkat mengikut ladang.

Maklum balas KADA yang diterima pada 14 Julai 2023

- a. KADA telah menambah baik Borang Kebenaran Kepada Wakil bagi mengambil wang hasil padi Ladang Merdeka dengan memasukkan perakuan penerima dan senarai dokumen sokongan. Borang tersebut telah digunakan sepenuhnya mulai 17 Mei 2023.
- b. Perjanjian sedia ada telah dijenamakan semula kepada "Borang Kebenaran Tuan Tanah untuk Menyertai Projek Ladang Merdeka" mulai 4 Mei 2023. Borang tersebut perlu disahkan oleh Pesuruhjaya Sumpah. Perincian berkenaan agihan, keperluan penamaan wakil/kebenaran wakil yang sah, dan keperluan peserta untuk membayar cukai tanah telah dimasukkan.
- c. SOP telah dibentang dan diluluskan dalam Mesyuarat Pengurusan Tertinggi KADA Bilangan 2 Tahun 2023 pada 26 Mac 2023 dan Mesyuarat Lembaga Pengarah KADA Bilangan 3 Tahun 2023 pada 12 Julai 2023. Keterangan agihan hasil padi yang dinyatakan dalam Borang Kebenaran Tuan Tanah untuk Menyertai Projek Ladang Merdeka dan Surat Akuan juga diperincikan dalam SOP tersebut.
- d. Senarai peserta Ladang Merdeka telah dikemas kini dengan maklumat seperti penerima/wakil/nombor telefon/akaun bank/alamat dan lain-lain perkara yang berkaitan mulai musim 1 tahun 2022.
- e. Sistem Pengurusan Ladang Merdeka yang baharu telah dibangunkan mulai 17 Januari 2023 dan telah siap fasa reka bentuk. KADA dalam proses migrasi data dari pangkalan data sedia ada kepada sistem ini.

Pernyataan Audit	Kelemahan perjanjian, SOP yang tidak lengkap dan penyelenggaraan rekod peserta yang tidak dikemas kini mengakibatkan pengagihan hasil padi tidak dapat disahkan berjumlah RM4.36 juta.
-------------------------	---

4.2. Hasil Padi Berjumlah RM471,996 Tidak Diagih Kepada Peserta Pada Setiap Akhir Musim Penanaman Padi

4.2.1. Mengikut klausa 1.6 perjanjian, KADA perlu menyerahkan hasil padi selepas jumlah nilai hasil pengeluaran ditolak dengan jumlah kos pengeluaran dan bayaran perkhidmatan sebanyak 1%. Perenggan 2.0(iv) Tatacara Pelaksanaan Projek Ladang Merdeka menetapkan pembahagian hasil akan dibuat kepada peserta pada setiap akhir musim penanaman padi mengikut ekuiti milikan masing-masing.

4.2.2. Semakan Audit terhadap Senarai Pembahagian Hasil Ladang Merdeka berjumlah RM5.12 juta mendapati **hasil padi sebanyak RM95,503 dan RM143,331 masing-masing pada akhir musim penanaman tahun 2020 dan 2021 tidak diagih kepada peserta.** Selain itu, semakan lanjut mendapati **hasil padi terkumpul bagi musim penanaman padi tahun 2013 hingga 2019 berjumlah RM233,162 juga tidak diagih kepada peserta setakat 31 Disember 2021.** Butiran lanjut adalah seperti dalam **Jadual 3.4.**

JADUAL 3.4
HASIL PADI YANG TIDAK DIAGIH KEPADA PESERTA SETAKAT 31 DISEMBER 2021

BIL.	LADANG MERDEKA	TAHUN 2013 HINGGA 2019		TAHUN 2020		TAHUN 2021		JUMLAH KESELURUHAN	
		BIL. PESERTA	JUMLAH HASIL* (RM)	BIL. PESERTA	JUMLAH HASIL* (RM)	BIL. PESERTA	JUMLAH HASIL* (RM)	BIL. PESERTA	JUMLAH (RM)
1.	Teratak Pulau	21	45,017	33	20,100	45	40,390	52	105,507
2.	Ismail Mulong	39	43,529	32	24,771	45	37,527	56	105,827
3.	Ana III	7	50,998	6	11,492	6	10,037	7	72,527
4.	Cherebu	39	26,340	35	12,123	40	9,167	48	47,630
5.	Ana II	9	10,423	5	4,849	11	7,905	14	23,177
6.	Ana I	21	9,565	18	5,061	26	7,093	28	21,719
7.	Bakong	6	9,707	6	4,743	7	5,405	7	19,855
8.	Jelor	12	14,946	4	1,120	5	2,733	13	18,799
9.	Meranti	4	3,680	4	4,381	13	6,971	17	15,032
10.	Tok Limin	10	9,997	4	1,878	5	2,550	13	14,425
11.	Kolam	6	2,822	4	2,129	7	7,143	7	12,094

BIL.	LADANG MERDEKA	TAHUN 2013 HINGGA 2019		TAHUN 2020		TAHUN 2021		JUMLAH KESELURUHAN	
		BIL. PESERTA	JUMLAH HASIL* (RM)	BIL. PESERTA	JUMLAH HASIL* (RM)	BIL. PESERTA	JUMLAH HASIL* (RM)	BIL. PESERTA	JUMLAH (RM)
12.	Senor	5	2,166	1	496	3	2,103	5	4,765
13.	Tok Lebir	4	1,162	3	1,201	5	1,939	5	4,302
14.	Jabil	1	206	2	910	4	2,116	4	3,232
15.	Manan	1	2,250	-	-	1	-	1	2,250
16.	Bunut Susu	1	354	1	249	1	252	1	855
JUMLAH KESELURUHAN		186	233,162	158	95,503	224	143,331	278	471,996

Sumber: Senarai Pembahagian Hasil Projek Ladang Merdeka, KADA bagi tahun 2013 hingga 2021 dan Penyata Kewangan KADA Tahun 2021

Nota: *Jumlah hasil adalah untuk dua musim bagi satu tahun

4.2.3. Perkara ini disebabkan KADA tidak memantau tempoh agihan yang sepatutnya kepada peserta selepas pengiraan pembahagian hasil padi dibuat pada setiap akhir musim. Mengikut amalan pengurusan Ladang Merdeka, agihan hasil padi dibayar secara tunai kepada peserta atau wakil peserta yang hadir semasa majlis penyerahan hasil padi yang ditentukan mengikut kesesuaian KADA. Pindahan wang secara elektronik hanya dibuat berdasarkan permintaan peserta.

4.2.4. Kesannya, tempoh agihan hasil padi yang mengambil masa terlalu lama, iaitu sejak tahun 2013 mengakibatkan sejumlah RM471,996 tidak dapat dinikmati oleh peserta pada setiap akhir musim penanaman padi.

Maklum balas KADA yang diterima pada 18 Disember 2022

Sehingga 30 November 2022, sebanyak RM161,368 telah diagihkan kepada 83 orang peserta atau wakil. KADA telah mengambil tindakan dengan melantik pegawai bertanggungjawab untuk mengenal pasti peserta yang tidak dapat dikesan, membuat hebahan poster di masjid sekitar Ladang Merdeka dan media sosial KADA serta mendapatkan maklumat status peserta daripada Lembaga Hasil Dalam Negeri dan JPN.

Maklum balas KADA yang diterima pada 2 Februari 2023

KADA sedang dalam proses membangunkan Pangkalan Data Peserta Ladang Merdeka dan dijangka siap pada bulan Disember 2023. Selain itu, Projek Ladang Merdeka akan dibahagikan kepada dua kategori, iaitu Kategori A dan B. Bagi kategori A, kaedah pembahagian hasil akan dibuat secara tunai manakala kategori B akan disalurkan melalui pindahan secara elektronik.

Maklum balas KADA yang diterima pada 14 Julai 2023

- a. Pihak KADA telah mengambil tindakan pengesanan dan penyerahan agihan yang belum diagihkan. Sehingga 10 Julai 2023, hasil padi yang telah berjaya diagihkan kepada peserta/wakil yang sah adalah sebanyak RM215,592 yang melibatkan 104 orang peserta/wakil. Bagi peserta yang belum dapat dikenal pasti, pihak KADA telah mengemukakan carian hak milik rasmi kepada Pejabat Tanah dan Jajahan bagi mengesan pemilik/peserta berkenaan.
- b. KADA telah menambah baik tempoh agihan hasil padi kepada peserta daripada 150 hari kepada 90 hari selepas selesai penuaian di ladang. Perkara ini telah dimasukkan dalam SOP Ladang Merdeka.
- c. KADA dalam peringkat mengkaji keperluan memurnikan kesesuaian pindahan wang secara elektronik bagi pengagihan hasil padi di 16 Ladang Merdeka.

Pernyataan Audit | **Kelemahan pemantauan terhadap tempoh agihan hasil padi mengakibatkan sejumlah RM471,996 tidak diagih kepada peserta sejak tahun 2013.**

5. RUMUSAN AUDIT

Secara keseluruhannya, Projek Ladang Merdeka merupakan usaha yang baik oleh KADA untuk membangunkan tanah sawah terbiar di negeri Kelantan dan memberi pendapatan kepada pesawah. Bagaimanapun, berdasarkan skop Audit, terdapat kelemahan dalam agihan hasil padi bagi Projek Ladang Merdeka menyebabkan agihan berjumlah RM4.36 juta tidak teratur dan hasil padi tidak diagih kepada peserta berjumlah RM471,996 sejak tahun 2013. Perkara ini berlaku disebabkan kelemahan perjanjian yang tidak pernah disemak sejak tahun 1992, kelemahan pemantauan tempoh agihan hasil padi dan penyelenggaraan rekod peserta yang tidak dikemas kini.

6. SYOR AUDIT

Bagi memastikan tindakan pematuhan kepada perjanjian dan peraturan kewangan, KADA disyorkan melaksanakan penambahbaikan dan mengambil tindakan berikut:

- 6.1. menyemak Perjanjian antara KADA dengan Peserta dan menyediakan SOP yang komprehensif merangkumi pengeluaran surat kuasa wakil, kaedah agihan hasil padi dan penamaan waris;

6.2. menyelenggara data peserta Projek Ladang Merdeka dengan lengkap, kemas kini dan sistematik serta pemantauan rapi bagi memastikan agihan hasil padi yang teratur; dan

6.3. menambah baik kaedah pembayaran melalui pindahan secara elektronik ke akaun bank peserta bagi memastikan proses agihan hasil padi dibuat mengikut tempoh yang ditetapkan.